

Debreceni Ítéltábla
Bf.I.391/2021/11.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2021. október 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt a vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2021. május 4. napján kihirdetett 6.B.556/2019/35. számú ítéletét helybenhagyja.

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 19 945 (tizenkilencezer-kilencszáznegyvenöt) Ft büntügyi költség merült fel, melyet a vádlott visel.

A vádlott tényleges tartózkodási helye: Büntetés-végrehajtási Intézet.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletével a vádlottat testi sértés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat] miatt 6 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a kiszabott büntetés kétharmad részének, de legkevesebb 3 hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe beszámította a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt, rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült büntügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen védelmi fellebbezések bejelentésére került sor. A vádlott eltérő tényállás megállapítása és enyhébb minősítés, a védő szintén eltérő tényállás, és a vádlott cselekményének gondatlan elkövetésű minősítése és a büntetés enyhítése érdekében élt jogorvoslattal (6.B.556/2019/35. számú jegyzőkönyv 10. oldal 5-6. bekezdés).

[3] Az ügyészség tudomásul vette az elsőfokú bíróság ítéletét.

[4] A ... Fellebbviteli Főügyészség a számú észrevételében kifogásolta, hogy a vádlott elmeállapotáról a vonatkozó háttérszabályozás ellenére csak egy szakértő adott

véleményt, ez eljárási szabálysértés álláspontja szerint, ezért bizonyítás felvételére és másik szakértő kirendelésére tett indítványt, melyet a 9. sorszámú átiratában részletesen indokolt.

[5] A másodfokú bíróság a védelmi fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el, mert az ügyészség érvelésétől eltérően az ítélet megalapozottságára kiható eljárási szabálysértést a később részletezettek szerint nem észlelt, a bizonyításnak így nem álltak fenn a Be. 594. § (1) bekezdésében írt feltételei, ezért a fellebbezések elintézhetők voltak nyilvános ülésen.

[6] A nyilvános ülésen az ügyész a bizonyítási indítványát fenntartotta, melynek elutasítását követően az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[7] A védő az enyhébb minősítés megállapítására és a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését fenntartotta. A vádlott az utolsó szó jogán felmentését kérte.

[8] A védelmi perorvoslatok alaptalanok.

[9] A jogorvoslatok irányára tekintettel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése értelmében teljes volt a felülbírálat, azaz a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást a perjogi szabályok, a tényállás megalapozottsága, a bűnösség, a cselekmény jogi minősítése, a büntetéskiszabás és egyéb kérdések vonatkozásában is arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

[10] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást perrendszerűen, széleskörben folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyú relatív hibát, mely az ítélet hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé, ilyenre sem az ügyészség, sem a védelem nem hivatkozott. A tárgyalás előről kezdése miatt nem kardinális, és csak relatív hiba, de ki kell emelni, hogy a bíróság az előkészítő ülésen tévesen hallgatta ki részletesen a vádlottat a vádbeli cselekményre, hiszen a kihallgatásra már csak a tárgyalás keretében kerülhet sor. Emellett helytelenül biztosított a sértettnek utolsóként felszólalási jogot, mert az utolsó szó joga a vádlottat illeti (35. számú jegyzőkönyv 8. oldal). Ezen kisebb hibák azonban nem érintették az eljárás törvényességét.

[11] A másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség észrevételében foglaltakkal szemben nem észlelt az elmeorvoszakértői bizonyítással kapcsolatban eljárási szabálysértést.

[12] A Be. – eltérően az 1998. évi XIX. törvénytől (korábbi Be.) – már nem írja elő, hogy a vádlott elmeállapotáról, beszámítási képességéről két szakértőnek kell véleményt adni. Ettől függetlenül az alsóbb rendű jogszabályoknak megfelelően valóban rendszerint két szakértő végzi az elmeorvoszakértői vizsgálatot. Mindez azonban nem jelenti, hogy kötelező a Be. bizonyításrendszerében a két szakértő eljárása. Az kétségtelen, hogy egy bizonyítási eszközzel kapcsolatos eljárási szabálysértés felderítetlenségben jelentkező részbeni megalapozatlansági okot idézhet elő. Ez az a speciális helyzet, amikor az eljárási és ténybeli hiba összekapcsolódik, egyéb esetekben azokat szigorúan el kell ugyanis választani (pl. indokolási kötelezettség megsértése-megalapozatlanság). A már részletezettek szerint

azonban a bizonyítási eszközből származó bizonyíték felhasználását kizáró büntető eljárásjogi, azaz a bizonyíték értékelését érintő eljárási szabálysértés megállapítására a másodfokú bíróság nem látott alapot. E körben utal a Szegedi Ítéltábla Bf.V.214/2021. számú ügyében elfoglalt perjogi álláspontra, melyet irányadónak tekint és nem kíván eltérni tőle. Ezen ok miatt utasította el a másodfokú bíróság az ügyészség bizonyítási indítványát, mert eljárási szabálysértés kiküszöbölése érdekében az csak akkor indokolt, ha a perjogi hiba kihat a bizonyíték értékelésére. Jelen esetben azonban erről nincs szó és büntetőeljárásjogi szabálysértés meg sem állapítható, az alsóbb rendű normáktól való eltérések nem vezethetnek a bizonyítási eszköz felhasználhatatlanságához. Az kétségtelen, hogy az Alaptörvény rendelkezéseit és a Kúria döntéseit a bíróságnak követnie kell. Sem az Alaptörvényből, sem a Kúria Bhar.I.1.374/2018. számú határozatából nem vezethető le azonban jelen ügyben a büntető perjog sérelme. A Debreceni Ítéltábla Bf.IV.498/2021. számú ügyében pedig más volt az eljárási helyzet, mert ott valóban hiányos volt a szakvélemény, ezért volt indokolt a bizonyítás felvétele a másodfokú eljárásban. E részben utal az ítéltábla a jogirodalmi álláspontra is, mely ugyan valóban nem köti a bíróságot, de nyilvánvalóan eligazítást ad a vitás kérdésekben [Büntető Eljárásjog. Kommentár a gyakorlat számára. Harmadik Kiadás. In. (szerk. Belegi József), hvgorac, Lap- és Könyvkiadó Kft. Budapest, 2019, 474/I. oldal], főként arra is tekintettel, hogy a kötetet döntően a Kúria bírái alkották. Álláspontjuk ezért nem csupán egy a jogirodalmi érvek közül, hanem meghatározó a táblabíróság megítélése szerint.

[13] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak kisebb részben volt hiányos az elkövetési eszköz leírását illetően. Az ügyben ugyanis több kés is felmerült elkövetési eszközként és szükséges a tárgy pontosabb körülírása a konkrét behatárolás érdekében.

[14] Az ítéltábla ezért a tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján a következők szerint egészíti ki.

- A vádlott által használt *sárga* nyelvű, 11 cm pengehosszúságú kés teljes hossza 21, 5 cm, a nyélhossz 10,5 cm, a penge magassága 1,6 cm, szélessége 1 mm, a kés tömege 34 gramm (igazságügyi orvosszakértői bűnjelvizsgálat, nyomozási irat 115. lap).

[15] A kiegészítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 593. § (3) bekezdése alapján a másodfokú ítékezés alapját képezte.

[16] A fentiekén túl azonban az ítéltábla nem tárt fel hiányosságból eredő olyan tényhibát, mely a tényállás kiegészítését indokolta volna. Kétségtelen, hogy a vádlott előállítását követően végzett orvosi vizsgálatról készült ambuláns lap szerint a bal mellkasfélen karmolás nyomot észleltek (nyomozási irat 205. lap). A vádlott elfogásáról készített rendőri jelentés (nyomozási irat 29-30. és 195. lap). szerint azonban a vádlotton sérülést nem tapasztaltak, arra nem hivatkozott és ezt aláírásával tanúsította. A részben valóban ellentétes adatok alapján kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a sértett sebezte meg a vádlottat, az pedig különösen nem, hogy késsel. A banális sérülésnek egyébként sincs jelentősége a fontosabb tény- és jogkérdések megítélésékor.

[17] Az elsőfokú bíróság az ügy eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi jellegű, közvetlen, közvetett és származékos bizonyítékokat megvizsgálta és azokat egyenként és összességében is hibátlanul, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai szerint értékelte. Vizsgálta a vádlott és a sértett vallomásait, a cselekményekről főként közvetetten tudomást szerző tanúk vallomásait. Ezen túl részletesen és alaposan értékelés körébe vonta a tárgyi bizonyítékokat, a helyszín adatait és a releváns szakértői véleményeket is. A mérlegelés hibátlan, az abban foglaltakkal az ítéltábla egyetértett. Az indokolás a III. részben a 7. oldal utolsó bekezdésében csak annyiban helyesbítendő, hogy a sértett neve: ... és nem ...

[18] Fontos a revízió e részében leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában, vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan az a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják [BH2020. 94. (Kúria Bfv.I.486/2019.)].

[19] Az anyagi jogi kérdések felülbírálata előtt rögzíti az ítéltábla, hogy a Btk. 2. § (1), (2) bekezdés alkalmazásával az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kellett alkalmazni. Az elkövetés után ugyanis a 2020. évi CVIII. törvény által 2020. november 5. napjától az anyagi jogi normák változtak, szigorodtak, ezért a törvényi főszabály értelmében az elkövetéskor hatályos anyagi jogszabály alkalmazásának volt helye.

[20] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény jogi minősítése is megfelel az anyagi jognak. Az ítélet jogi indokolása (IV. rész) azonban helyesbítést és kiegészítést igényel. A vádlott cselekménye ugyanis eredendően a Btk. 160. § (1) bekezdés szerinti eshetőleges szándékú emberölés büntette kísérletének törvényi tényállását merítette ki. Ugyanakkor a Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontja és az (5) bekezdés értelmében az emberölés miatt nem büntethető, és a cselekményt az irányadó tényekből egyértelműen következő önkéntes eredmény-elhárítás megállapíthatósága miatt valóban befejezett életveszélyt okozó testi sértés büntettének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat] kell minősíteni.

[21] A vádlott elkövetéskor aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékra a feltárható alanyi és tárgyi körülmények alapján lehet következtetést vonni azzal, hogy a III. Büntető Elvi Döntés értelmében az önhibából eredő és a felelősség alól mentesítést nem adó ittasság miatt a tárgyi tényezők a meghatározók a jogkérdés eldöntésekor. A vádlott élet kioltására alkalmas késsel sebezte meg több ízben a sértettet, egy alkalommal nem jelentéktelen erővel úgy mellkason szúrva, hogy életveszélyes sérülést szenvedett. Az elkövetési eszköz, az elkövetési magatartás, a célzott testtájék és az eredmény tükrében megalapozottan lehet következtetést vonni a vádlott eshetőleges ölési szándékára. Késsel mellkasba szúrni

életveszélyes sérülést okozva rendszerint ölési cselekményt jelent a joggyakorlat és a természetes (laikus) szemlélet számára is.

[22] A vádlott azonban orvosi segítséget kért a sértetthez és egyértelműen a közreműködése folytán értesítették a mentőket, akik kórházba szállították a sértettet és ellátták. Az irányadó tényállásból megállapítható, hogy a vádlott aktív részvétele hártotta el a halálos eredményt az orvosi segítségkérés által. E magatartás a Btk. 10. § (4) bekezdés b) pontjába illeszkedik. Felelőssége azonban a maradék bűncselekményben a Btk. 10. § (5) bekezdése értelmében megállapítható, e cselekmény pedig az életveszélyt okozó testi sértés büntette. (Legfelsőbb Bíróság Bf.IV.3.054/2001/4.).

[23] A gondatlan elkövetés megállapítását célzó védelmi érvelés nem alapos. A már idézettek szerint a vádlott szándékosan cselekedett, ha nem is kívánta a sértett halálát, de a halálos eredménybe belenyugodott a tárgyi tényezők folytán. Cselekménye így gondatlan testi sértésnek nem minősíthető.

[24] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi, enyhítő és súlyosító körülményeket nagyrészt feltárta, azonban további súlyosító tényezőt képez a vádlott által megvalósított garázda elkövetési mód. Ezzel együtt a törvényszék a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, tetterányos, az egyéniesítést is kifejező büntetést és mellékbüntetést szabott ki, mely büntetések túl szigorúnak – főként a vádlott igen terhes előéletére tekintettel – nem tekinthetők, így lényeges enyhítésükre nem volt alap, ezért a védelmi fellebbezés e részben sem vezethetett eredményre. E körben kiemelendő, hogy a vádlott korábban már el volt ítélve különös visszaesőként elkövetett emberölés büntettének kísérlete miatt, mely ügy tényállása szerint ugyancsak késsel szúrta mellbe a sértettet, aki szintén az élettársa, ... volt (... Megyei Bíróság ... számú ügye), emellett késsel történő támadás miatt a ...Bíróság ... számú ügyében is emberölés büntettének kísérlete miatt ítélték el. Mindez fokozott személyi társadalomra veszélyességet jelent, mely kizárja az enyhítést.

[25] A törvénynek megfelelnek a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, a közügyektől eltiltásra, a szabadságvesztés beszámítására, valamint az egyéb, az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben hozott rendelkezései is.

[26] A kifejtettekre tekintettel ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta, rögzítve a Be. 604. § (3) bekezdés c) pontja szerint a vádlott megváltozott tényleges tartózkodási helyét.

[27] Az előzetes fogvatartás beszámítására vonatkozó rendelkezés a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapszik.

[28] Az ítéltábla a másodfokú eljárásban a kirendelt védő közreműködésével kapcsolatban felmerült és a bűnösnek kimondott vádlottat terhelő bűnügyi költséget a Be. 613. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2021. október 14.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó József sk. előadó bíró,
Dr. Diószegi Attila sk. bírónő

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 6.B.556/2019/35. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.391/2021/11. számú végzése által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. október 14.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke